

DIENA, KAI IVYKO NELAIMĖ

Nuala Ellwood

Iš anglų kalbos vertė
Agnė Sūnaitė

Sofoklis

VILNIUS, 2019

Skiriu Nerinai

Prologas

Luiso Karūnos teismas

2017 m. rugpjūtis

Pagaliau būdama čia jaučiuosi, tarsi nusimesčiau sunkią naš-
tą. Giliai viduje visuomet žinojau, kad galiausiai tai išaiškės
ir kažkam teks sumokėti.

Du man iš šonų einantys pareigūnai žiūri tiesiai priešais
save, o mano žvilgsnis nuklysta į lubas. Jų korio formos kons-
trukcija einant atrodo, kad mainosi ir banguoja tarsi raibu-
liuojantis upės paviršius. Netrukus kažkur ten, viršuje, susės
atsitiktiniai žmonės ir nuspręs mano likimą. Jie mandagiai
sveikinsis, šiugždens popierius ir skaitys užrašus. Kaip sakė
mano advokatas, ši byla jiems tebus lengvas vienos dienos
darbelis, bet tik ne man.

Mums sustojus prie ornamentuotų medinių durų, Elspetė
yra su manimi. Kai pirmasis pareigūnas žengia į priekį jų ati-
daryti ir galvos mostu parodo man ir savo kolegai eiti į vidų,
jaučiu jos buvimą tarsi antrąją odą.

Pareigūnai mane nuveda į vietą ir, nors advokatas ruošė
mane šiai akimircai – repetavome tol, kol išmokau viską pa-
sakyti idealiai, – atsidūrus šioje salėje mane vis tiek ištinka
šokas. Pakeliu akis į daugybę stovinčių figūrų juodomis man-
tijomis ir prisimenu Elspetės anglimi nupieštą kūrinį – Lark-
fildso pievoje tupinčias varnas. Pabaigtą pakabinome virtu-
vėje ant sienos, kad ir kiti galėtų pasigrožėti. Tačiau, nors

pati Elspetė labai juo didžiavosi, man šis piešinys visuomet kėlė šiurpą, tarsi tai būtų aliuzija į kai ką daug tamsesnio, nepastebimai pūvančio mūsų šeimoje. Netgi šią akimirką, kai turėčiau visą dėmesį sutelkti į vykstantį teismo procesą, mano galvoje sukasi tik daiktavardis varnų grupei pavadinti.

Žmogžudystė.

Teisėjui prabilus nuveju šią mintį. Jam skaitant kaltinimų sąrašą nuleidžiu akis ir bandau vėl išsikviesti Elspetę, bet matau tik upę ir slaptąją vietą, kur du alksniai – belapiai ir nulupta žieve – lenkia vienas prie kito galvas. Prisimenu skausmą ir nejaukią tylą. Paniką. Baimę. Girdžiu žodžius, kuriuos be perstojo sau kartojau. Taip bus geriau – galėsiu užmiršti senas klaidas ir pradėti gyvenimą iš naujo.

– Margaretė Rouz Alan.

Teisėjas kreipiasi į mane. Atsistuju. Stengiuosi atrodyti rami, nors mano kairioji koja smarkiai dreba.

Teisėjas kalba toliau. Nors tam iš anksto ruošiausi, pajuntu, kaip išgirsti žodžiai „netyčinis nužudymas“ mane užgriūva visu svoriu.

– Ką atsakysite į šį kaltinimą? Esate kalta ar nekalta?

Atleisk man, Elspete, – mintyse pasakau prieš prabildama. – *Prašau man atleisti.*

PIRMA DALIS

Viktorijos ligoninė, Luisas, Rytų Saseksas

Prieš penkias savaites

Pirmadienis, 2017 m. liepos 17 d.

Prabundu suskystėjusiame pasaulyje. Priešais mane kybo geltoni šviesuliai. Bandau mirksėti tikėdamasi, jog jie išnyks, tačiau anaipol – šviesuliai vis didėja tol, kol jų išsipūtęs siluetas užpildo visą vaizdą.

Užsimerkiu ir pajuntu skausmą – iš pradžių silpną, o po to aštrų ir kankinantį. Nuo jo mano galva sudūžta į šipulius. Jie pabyra aplink tuščioje erdvėje, o aš guliu neįstengdama pakrutėti. Išgirstu kambaryje judesį ir tylus prislopintus balsus. Kažkieno ranka paliečia manąją, ir staiga pajuntu, kaip odą perveria aštrus skausmas.

– Ji sujudėjo.

Vyriškas balsas. Jis skamba tarsi po vandeniu. Guliu nejudėdama ir kvėpuoju į ritmą su skausmu, o krūtinė vis kilnojasi aukštyl žemyn.

– Ar pavyko susisiekti su jos vyru?

Povandeninis balsas gurguliuoja kambario glūdumoje. Girdžiu tik atplaukiančias bangas. Jam atsako kitas balsas, bet nesuprantu ką. Vėl prabyla tas pats vyras – šįkart balsas skamba aiškiau, tarsi jo veidas būtų prie pat manojo.

Dabar jau atpažįstu šį balsą. Tai vyras iš mano sapno. Noriu jį pamatyti, bet nesugebu sufokusuoti žvilgsnio – viskas liejasi.

– Mege, ar girdite mane?

Noriu prabilti, bet mano burna pilna vandens. Upės vandens. Tas pieniškasis Uzo skonis. Girdžiu, kaip jis srūva man į ausis ir nosį. Bandau kvėpuoti, bet mane pasiglemžia vanduo.

– Mege, – pakartoja jis ir šis vardas tarsi akmuo atsimuša į mano galvą. – Ar girdite mane?

Taip, girdžiu. Ir ne tik šią akimirką, bet jau kurį laiką. Su jo ir kitų balsais gyvenau savo sapnų pasaulyje, kurio taip nesinori apleisti. Mane apima miego kerai. Jie vilioja į savo aksominį glėbį, kad užsimirščiau jo klostėse.

– Mege, – pasako vyras tvirtu balsu. – Noriu žinoti, ar mane girdite.

Pasuku galvą ir pažvelgiu tiesiai į jį. Rūkas pradeda sklaidytis ir jis išryškėja – ketvirtą dešimtį perkopęs vyras trumpai kirptais žilstelėjusiais plaukais ir storais akiniais mėlynais rėmeliais.

– Taip, – pagaliau sušnibždu ir išgirstu, kaip per kambarį nusirita kolektyvinis palengvėjimo atodūsis. Tada pakartoju dar garsiau:

– Taip.

Trečiadienis, liepos 19 d.

Kažkas pasikeičia. Po truputį suvokiu girdinti triukšmą, plepėjimą. Pirmiausia sureaguoja mano akys. Tarsi įjungus mygtuką, jos ištraukia mane iš tamsos į šviesą. Priešais save pamatau stiklinį langą. Už jo – neryškūs kontūrai, spalvos, judesys ir figūros. Stengiuosi sutelkti žvilgsnį į figūras, bet jos išsilieja lyg baloje atsispindintys gatvės žibintai. Keletą kartų sumirksėjusi pasuku galvą, bet nuo šio judesio apima jausmas, primenantis kelioninį pykinimą. Pajuntu, kaip užgniaužia gerklę. Noriu ją paliesti, bet negaliu pajudinti rankos. Pažvelgusi žemyn pamatau prie savo rankų ir krūtinės prijungtus laidus.

– Sveiki, – pralemenu krankiančiu balsu. – Sveiki? – Pakartoju jau garsiau.

Išgirstu, kaip atsidaro durys. Lovūgalyje pasirodo vyras.

– Mege? – pasako jis nenatūraliai garsiai.

Atpažįstu jo balsą.

– Aš esu daktaras Elmsas.

Daktaras Elmsas. Pastarąjį kartą šią pavardę girdėjau sapnuodama komoje.

– Kurašesu? – Paklausiu košdama žodžius pro dantis. – Kurašesu?

Mano burna tarsi perkreipta, o lūpos nutirpusios – sunku tarti žodžius.

– Esate Viktorijos ligoninėje Luise.

Jis kalba labai lėtai, tarsi trūkinėjantis garso įrašas.

Už jo pamatau dvi moteris – viena jų vilki mėlyną, o kita rožinę uniformą. Moteris rožine uniforma man nusišypso ir priėjusi atsisėda prie lovos. Pajuntu jos ranką ant saviškės – ji šilta.

– Jūs šaunuolė, Mege, – švelniai pasako ji.

Pasuku į ją galvą. Tai vidutinio amžiaus moteris trumpais pilkais plaukais ir maloniu, geraširdišku veidu.

– Aš Kler, – prisistato ji. – Jūsų slaugė.

Išgirdus šį žodį, mano krūtinę perveria aštrus skausmas, todėl sugniaužiu kumščius tikėdamasi, kad jis atslūgs.

– Atnešiu vandens, – pasako Kler.

Iš prie lovos stovinčio ąsočio ji įpila stiklinę vandens ir prideda man prie lūpų. Atsigeriu didelį gurkšnį. Vanduo vėsus ir gaivinantis, bet skausmas ir jį lydinti panika išlieka.

– Kasss, – pratariau, kai Kler patraukia puodelį. – Kasssnutiko?

Atrodo, tarsi mano smegenys būtų suskystėjusios ir jose skęstų ištarti žodžiai.

Daktaras Elmsas prieina ir atsisėda ant kėdės šalia lovos.

– Deja, jūs patekote į nelaimingą atsitikimą, – pasako jis paskutinius žodžius patvirtindamas galvos linktelėjimu. – Praradote sąmonę ir beveik dešimt savaitių išbuvote ištikta komos.

Kler patrina man ranką. Nuo šio veiksmo man pašiurpsta nugara ir kūnas kresteli lovoje.

– Nelaaaimingatsssitikimą? – Paklausiu jausdama, kaip bandant ištarti šį žodį trūkčioja mano burna. – Nelaaaimingatsssitikimą?

– Taip, nelaimingą atsitikimą, – patvirtina daktaras Elmsas. – Automobilio avariją.

Jam bekalbant staiga mane apima panika. Apsižvalgau po kambarį. Čia yra daktaras Elmsas, Kler ir toji kita moteris mėlyna uniforma. Tai kambarys su langu, pro jį matyti koridorius.

Vėl pažvelgiu į tuos tris žmones – Elmsas, Kler, uniforma. Elmsas, Kler, uniforma. Kažko trūksta. Kažko, kas turėtų čia būti.

Elspetės.

– Ess, – surinku nusimesdama antklodę. – Ess...

Kler ištiesia ranką, kad mane sulaikytų.

– Viskas gerai, Mege, – pasako ji. – Pasistenkite nusiraminti.

Galiu šį vardą ištarti mintyse, bet ne lūpomis. Tai pats svarbiausias vardas, pats svarbiausias žmogus mano gyvenime, o aš nepajėgiu jo ištarti.

– Duuuu, – prabyļu bandydama perplėsti nematomą plėvelę, skiriančią mano mintis nuo kalbos. – Duuu... Esss?

– Ką ji sako? – paklausia Elmsas sukdamasis į Kler.

– Nesu tikra, – atsako Kler.

– Esss, – surinku iš susierzinimo kumščiais trunkydama į lovą.

– Mege, viskas gerai, – pasako daktaras Elmsas eidamas artyn iškeltais delnais. – Dabar jūs saugi. Viskas gerai.

Priejus daktarui papurtau galvą. Jis uždeda savo ranką ant manosios.

– Kuj, – sušvokščiu, bet pajuntu, kaip mano balsas silpsta. – Kuji?

– Mege, nesuprantu, ką sakote, – pasako jis švelniai. – Bet nesijaudinkite, pasistenkite dabar pailsėti.

Mane sukausto siaubas. Kodėl jie neatsako į mano klausimą? Turiu iš čia išeiti. Turiu ją surasti.

– Mege, ne, – sušunka Elmsas, kai pabandau keltis.

Jaučiu, kaip jo rankos laiko manąsias.

– Kler, atnešk midazolamo.

Bandau jam priešintis, bet jis per stiprus. Priešais pamatau Kler veidą. Pajuntu aštrų bakstelėjimą rankoje ir kambarys pradeda lietis. Vėl padedu galvą ant pagalvės. Panika atslūgsta. Bandau prisiminti, ko norėjau paklausti, bet nebegaliu... viskas susipina... aš krentu.

Penktadienis, liepos 21 d.

Lovūgalyje sėdi Elspetė. Jos plaukai kiaurai permirkę, o pernai žiemą pirktas violetinis multino chalatas sulipęs nuo purvo. Mergaitė prisitraukia kelius prie krūtinės – matyti nuogos ir purvinos jos pėdos.

– O, mano mieloji, ačiū Dievui, – pasakau sėsdamasi. – Kur buvai? Mamytė labai nerimavo.

Ji nieko man neatsako, o akys atrodo keistai, tarsi stiklinės.

– Elspete, kas yra? – Paklausu norėdama nusitraukti laidus, laikančius mane pririštą prie lovos. – Kas nutiko tavo chalatu? –

Ji išsižioja norėdama prabilti, bet pasigirsta ne jos, o kitos moters balsas.

– Mege.

Sumirga akyse ir pajuntu, kaip pradėdu busti.

– Mege.

– Elspete, – sušunku.

Kai atmerkiu akis, Elspetės nebėra. Matau tik slaugę. Esu tikra, kad jau esu ją regėjusi, tada prisimenu, kad jos vardas Kler.

– Labas rytas, Mege, – pasako ji. – Atrodote šiek tiek žvaliau.

Apsižvalgau po kambarį jausdama, kaip krūtinę prislegia baimė.

– Khurji? – prabyly vis dar sunkiai tardama žodžius. – Kur... khurji? Ji – ji – čėbuvo. Ji...